

a műveket, és finoman, egyszer háttérrel teremtve, máskor aurát, hangulatos és zavartalan közeget kreálva kibontakoztatja tartalmi mondandóikat és formai jellemzőiket. Mintha már nagyon régen itt állnának ezek a szobrok, és mintha még a reményeink szerint nagyon sokáig itt állnának majd. Természetesen mindez csak illúzió, hiszen időszaki kiállításról van szó, amelynek bezárása után a szobrok visszakerülnek a műtermekbe és a raktárakba, de immár szép művészeti élmények élesztőiként. Ismét levonhatjuk azt a következtetést, hogy az autonóm szobrászati mű létezés módjában a XX. század utolsó harmadában gyökeres fordulat következett be: és ez a konkrét világoktól, az úgynevezett „valóság”-tól eltávolodó függetlenedési folyamat. A leképező, a tükrözőtető megjelenítés helyébe egyre inkább a gondolat, a koncepció tárgyiasítása lép, a szobrászat új célja a független vagy annak tűnő, az öntörvényű, új való-

ságelem létrehozása. A külön világ, illetve az önálló plasztikai létezés mód kereteinek megteremtése napjainkban is az egyik legfontosabb jellemzője ennek a művészeti területnek. Az e tárlaton jelentkező szobrászok és a legkülönbözőbb művészeti ágazatok alkotói tehát teszik a dolgukat: szobrokat, vagy szobroknak nevezett tárgyakat készítenek, dinamikusan a térbe illeszkedő, a teret magukba olvasztó, vagy a tereiket átható plasztikákat, amelyeket eleven gondolatosság és szellemes formalelemény éltet. Az úgynevezett „valóság” persze azért ott van, ott rejtőzködik az áttételek rendszerében, a tartalmi mélységekben, fel-felbukkan a szimbolikus utalásokban, az anyag-tömeg metaforákban, összegződik a jellé sűrűsödő motívumokban. A dolgok régi rendje ez: a dolgok végül mindig megtestesülnek, és ha egyszer megtestesültek, akkor a keményebb vagy szelídebb szembe-sülések sem maradhatnak el.

VÖRÖS ISTVÁN

Gólyalábas felvonulás

Van-e valami közös az azonos keresztnévet viselőkben? Lacik barátságossága, Istvánok én-szerűsége, Líviák éles, pengéfényű arca, mint egy tekintet. Kriszták színen túli vagy inneni barna szeme. A színen inneni barnaszeműség jellem kérdése, és a névvel függ össze leginkább. A keresztnévben az a jó, hogy nem mond semmit, viselői tölthetik ki lélekkel, jelentéssel. A Péterek pontos megfigyelőkészsége. Az Imrék szinte megalkuvásszerű jovialitása, ami belső forradalmat takar. Az Ágnesek szépsége, vezetni tudása, határozott lépései. Az Annák jósága. A Mihályok vízen olajfoltként terjedő bölcsessége. A Juditok törékenysége, ami, ha keménységgel párosul, nagygyá és ijesztővé tesz. Gólyalábon vonuló emberek az esőben. Újraélem

a gyerekkorom. Valamikor ilyen volt mindenki. Hosszú végtagú, magas. Kicsi fejű. Gyerekként a név még lötyög rajtunk, mint a két számmal nagyobb kabát, amibe majd bele kell nőnünk. De mi lázadni akarunk és félrenövünk. A kabát mellé nővünk. Juszt se akarunk olyanok lenni, mint a Katik, Editek, Bélák, Károlyok. Becenév váltótömésével igazítanak formára: Katika, Béci, Pista, Juci, Teca, Pubi, Buci, Cini, Nyuszi, Sutyi. Ez már annyira kínos, hogy az ember a beszédről, a nyelvről, az ember létről is lemondana néha szégyenében. Nem mintha nem irigyeltem volna másoktól egy-egy jó, igazi becenevet. Alighanem engem soha senki nem szeretett igazán, még egy tisztességes nevet se tudtak adni.